

Onderzoek naar het verbeteren van de kwaliteit van de websites van BN DeStem, Eindhovens Dagblad en Brabants Dagblad door middel van betere samenwerking of het samenvoegen van redacties

Brabants Dagblad

BN DeStem

Eindhovens Dagblad

Door Thijmen Alleman
242591 / 2171313

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

1.2 Probleemstelling

1.3 Doelstelling en hoofdvraag

1.4 Deelvragen

1.5 Plan van aanpak

Hoofdstuk 2 Theoretisch kader

2.1 Het belang van inzetten op internet

2.2 Hoe krantenbedrijven met hun websites omgaan

2.3 Waarom zou je de onlineredacties samenvoegen?

2.4 Hoe verloopt zo'n samenvoeging en wat zijn de gevolgen?

2.4.1 Hoe is de samenvoeging ontstaan en hoe is deze verlopen?

2.4.2 Nadelen; techniek, werkwijze, Rotterdamse invloed, bezetting, kennis over gebied, eindredactie

2.4.3 Voordelen: Kwaliteit, vervagen van grenzen, kennis en contacten

Hoofdstuk 3 Hoe denken de betrokken chefs over samenvoeging en samenwerking?

3.1 Mogelijk problemen

3.2 Samenwerken

3.3 Samenvoegen

Hoofdstuk 4 Conclusies en adviezen

Hoofdstuk 5 Bronnenlijst

1.1 Aanleiding

Begin 2015 was ik volle bak bezig met mijn minor Creatief Schrijven. Vlak daarvoor had ik mijn assessment van het derde jaar succesvol afgerond. Op een doordeweekse dag kreeg ik op mijn fontysmail een bericht van Vincent Leemans, is chef innovatie van het Brabants Dagblad (BD). Hij bood mij een baan aan als weekendmedewerker voor de onlineredactie.

Na lang wikken en wegen zei ik nee. Daar zijn een paar redenen voor. Zo was ik op dat moment aan het trainen om tussen mijn operaties door een sportieve prestatie te leveren op de Mont Ventoux in Frankrijk en ik kon me toen niet veroorloven om mijn schema aan te passen en zomaar weekenden weg te zijn. Leemans respecteerde mijn besluit en zei dat ik hem om hulp mocht vragen als ik dat ooit nodig had.

We spoelen door naar september van hetzelfde jaar: ik ben op zoek naar een stageplek voor het laatste jaar. De opmerking van Leemans zit nog in mijn achterhoofd en binnen twee mailtjes is het geregeld. Ik ga langs bij Nancy de Goey, chef online BD, en na een goed gesprek is mijn stage zo goed als geregeld. Alleen de FHJ moet nog instemmen, maar dat blijkt geen probleem. Op het moment dat ik aan mijn stage begin, eind november 2015, wist ik niet dat ik een jaar later nog steeds die redactie op zou lopen. Na mijn stage ben ik blijven hangen, ik ben nu alsnog die weekendmedewerker die Leemans een jaar eerder in mij zag.

Met driekwart jaar werkervaring op zak ging ik voor mijn laatste jaar op zoek naar een onderwerp voor mijn scriptie. Ik had allerlei ideeën. Woordgebruik in media, de kracht van huis-aan-huisbladen tegenover regionale kranten, maar eigenlijk niks wat me écht aanspreekt. Tijdens een werkdag op de redactie van BD komt dan toch het definitieve onderwerp voorbij. Voor de derde keer die week ben ik bezig met een statistisch verhaal op basis van gegevens van LocalFocus. Het is een simpel kaartje, het kost geen enkele moeite om in elkaar te zetten. Bij een controle van de buurtkranten, Eindhovens Dagblad en BN DeStem, zien we eenzelfde kaart. Opvallend is dat ze vrijwel alle drie heel Brabant in kaart brengen om een mooie vergelijking te geven met de rest van de regio. Er hebben dus drie verschillende mensen van drie verschillende redacties zitten werken aan hetzelfde verhaal voor drie websites die onderdeel uitmaken van de Persgroep vallen. Dat is gek, toch?

Dat vindt mijn collega Jan van den Oord ook. Ook De Goey beaamt het. "Misschien dat we dit soort dingen vaker samen kunnen oppakken. Bespaart een hoop dubbel werk." In het gesprek komt van het een het ander. Waarom wordt er niet meer samengewerkt? Zou dat niet veel mooie verhalen kunnen opleveren als de websites wel zouden samenwerken?

1.2 Probleemstelling

De komst van het internet heeft het medialandschap voorgoed veranderd. Hiermee zeg ik niets wereldschokkends. Het heeft ervoor gezorgd dat veel andere media zichzelf opnieuw hebben uitgevonden of moeten gaan ontdekken. De groep media die misschien momenteel de grootste klap te verwerken heeft, zijn de kranten. Veel, zo niet alle kranten maken een stap richting online en proberen hun content ook op die manier aan de man te brengen.

Relatief kort geleden is het Brabants Dagblad daar ook mee begonnen, net als andere Wegenerkranten ED en BN. Hoewel de stap logisch is, wordt er online vaak niet veel vernieuwends gedaan. In iets andere vorm wordt het krantenverhaal in een nieuwe omgeving geplaatst. De reden hiervoor is dat volwaardige online producties nieuwe mensen vergen. Mensen die geschoold zijn in een andere vorm van werken. Dat vraagt om een investering met de hoop om nieuwe lezers en dus nieuwe advertenties te werven. Een risico dus.

Door het beter samenwerken of zelfs het samenvoegen van de redacties kunnen de redacteuren misschien efficiënter werken. Dat brengt een ander voordeel met zich mee en dat is dat diezelfde redacteuren eventueel meer tijd en ruimte krijgen voor eigen producties. Unieke content die de website kan onderscheiden van de krant en een nieuwe groep lezers kan aanspreken.

1.3 Doelstelling en hoofdvraag

Dit onderzoek richt zich op een mogelijke tussenoplossing waarmee de Brabantse Persgroeptitels online zichzelf kunnen verbeteren, zonder dat daar extra personeel voor in dienst moet worden genomen. Dat door middel van samenwerking of misschien wel samenvoeging van de onlineredacties.

De centrale vraag van dit onderzoek is dan ook: *Zou een samenvoeging van de onlineredacties van BN, ED en BD ervoor kunnen zorgen dat de journalistieke kwaliteit van hun websites verhoogd wordt?*

1.4 Deelvragen

In dit onderzoek beantwoord ik eerst de volgende deelvragen, voordat een mogelijke oplossing op de hoofdvraag wordt aangeleverd.

- Op wat voor manier wordt er momenteel al samengewerkt?
- Wat valt te verbeteren aan de samenwerking zoals die er nu al is?
- Wat zijn de voor- en nadelen van samenvoeging volgens betrokkenen?

1.5 Plan van aanpak

Dit onderzoek bestaat uit drie onderdelen.

Allereerst schets ik het belang van online ontwikkelingen. Internet heeft het medialandschap voor altijd veranderd en is een belangrijk onderdeel van de samenleving geworden.

In het tweede onderdeel neem ik een eerdere samenvoeging van redacties onder de loep. De beste manier om je voor te bereiden op een samenvoeging is door te kijken naar wat daar allemaal bij komt kijken. De gevolgen zijn dan alsnog niet perfect te overzien, maar een grof beeld van waar rekening mee gehouden moet worden, is dan wel voor handen. Het gebruikte voorbeeld is van een jaar geleden en is, zeker voor de Persgroep en voormalige Wegenertitels, zeer dichtbij. Het gaat namelijk om de samenvoeging van de sportredacties in Brabant. Pim Dijkers, ten tijde van het onderzoek plaatsvervangend chef Sport en nauw betrokken bij de samenvoeging en wat daarbij komt kijken, vertelt hoe die verandering is verlopen en wat in zijn ogen de positieve en negatieve kanten waren.

Met de informatie van Pim Dijkers in de hand, kijken we in het laatste onderdeel naar de mogelijkheid om de onlineredacties samen te voegen. Daarvoor spreek ik met de betrokken chefs online Nancy de Goey van het Brabants Dagblad en André Trompers van BN DeStem. In dit onderzoek ontbreekt het Eindhovens Dagblad (ED) en daar is een reden voor. Tijdens het uitvoeren van het onderzoek was Anke Verbakel, chef online ED, op vakantie. Ik heb daarna John van den Oetelaar, hoofdredacteur ED, benaderd voor zijn visie op mijn onderzoeksvraag. Hij was daartoe niet bereid. Dat komt omdat Van den Oetelaar en Hille van der Ka, hoofdredacteur BN DeStem, samen een intern onderzoek zijn gestart naar de mogelijkheden van versterkt samenwerken of zelfs samenvoegen van de onlineredacties. De chefs van de verschillende onlineredacties waren daarvan nog niet op de hoogte en aangezien ik hen eerder heb gesproken dan dat Van den Oetelaar op mijn verzoek reageerde, hebben zij hun verhaal wel gedaan. Na overleg met zowel De Goey als Trompers mag ik hun antwoorden wel gebruiken voor dit onderzoek, helaas zal het ED hierin dus ontbreken.

Hoofdstuk 2

Het belang van internet. Hoe kranten omgaan met hun websites en waarom samenvoegen van redacties nuttig kan zijn

2.1 Het belang van inzetten op internet

Op 6 juni 2016 publiceerde De Nieuwe Reporter een vurig betoog van hoogleraar journalistiek Bart Brouwers, waarin hij journalisten wil overtuigen van het niet langer gebruiken van de termen 'digital first' en 'internetjournalistiek'. De reden van dit alles? "De termen 'digital first' en 'internetjournalistiek' zijn schaamlappen voor een sector die nog altijd vastzit in een oude werkelijkheid. Ze wekken suggesties, maar gaan voorbij aan het feit dat ons vak inmiddels volledig digitaal van karakter is. Digitaal is de regel, niet de uitzondering. De journalistiek is een digitale professie, de mediasector is een digitale sector."

Brouwers betoogt hier waarvan hij al langer heilig overtuigd is, namelijk dat internet de enige toekomst is voor de journalistiek. Hoewel hij in hetzelfde artikel zegt dat het mogelijk is om voor een niet-digitale route te kiezen, voegt hij er ook aan toen dat er consequenties verbonden zijn aan die keuzes. "Een krimpende doelgroep bijvoorbeeld. Of een eindig bestaansrecht."

Anderen hebben een iets genuanceerdere mening, zoals Henry Blodget, een van de inspiratiebronnen in het boek 'Na de Deadline' van Bart Brouwers. Hij stelt in een artikel op businessinsider.com dat de journalistiek in een 'gouden eeuw' zit. Hij heeft daarbij duidelijk oog voor de digitale kant, maar ziet ook positieve ontwikkelingen voor andere media. Zo stelt hij dat de problemen in de kranten en tijdschriftenwereld grof overschat worden. Volgens Blodget zijn inderdaad een aantal kranten en tijdschriften verdwenen, maar doen de nog overgebleven media het helemaal niet zo slecht. Of zoals de zakenman en journalist zelf zegt: "The business of journalism is changing, certainly, especially at newspapers. You can't have change without loss. And loss is often painful and disruptive. But journalism itself is entering a new golden age. And, contrary to the assertions of some newspaper owners, even the journalism *business* is going to be okay."

2.2 Hoe krantenbedrijven met hun websites omgaan

Blodget kaart in het artikel echter ook volgende twee positieve punten aan: "Publications can now take advantage of many different forms of distribution", en "today's journalism now offers a full range of storytelling formats". Blodget lijkt hier te bedoelen dat journalisten tegenwoordig verschillende mogelijkheden hebben om hun verhaal de wereld in te brengen. Daarbij doet hij in zijn eerste opmerking op de crossmedialiteit van verschillende journalistieke bedrijven waardoor gebruik gemaakt kan worden van zowel online platformen als tv- of radiokanalen. Zijn tweede opmerking richt zich specifiek op de mogelijkheden die online bestaan om een verhaal een passende vorm te geven, in plaats van alleen een platte tekst.

Deze mogelijkheden worden nog niet altijd in de praktijk gebracht. Hoogleraar Kevin

Barnhurst publiceerde in 2002 een onderzoek naar de websites van Amerikaanse kranten waarin hij concludeerde dat 'US newspapers that publish electronic editions on the internet do not appear to reinvent themselves online. Instead the web versions reproduce the substance of their print editions in a way that relates similarly to readers.' Online-artikelen zijn op sites van kranten vaak een reproductie van de tekst in de krant, zonder dat daar iets aan toegevoegd wordt of dat het een andere vorm krijgt.

Barnhurst gaat verder door te stellen dat online artikelen vaak nog niet eens hyperlinks naar andere media gebruiken en dat het qua beeld vaak achterblijft of dat afbeeldingen volledig ontbreken. Wanneer zijn opmerkingen getoetst worden aan de websites van de Persgroepkranten, gaan ze niet helemaal meer op. Hyperlinks zijn gemeengoed geworden. Ook bij ieder artikel hoort tegenwoordig een afbeelding.

De afbeelding hierboven is de voorpagina van BD.nl op maandag 31 oktober om 09.00 uur. Het is goed te zien dat bij ieder artikel een afbeelding wordt gekozen om te plaatsen. Daarbij is direct ook te zien dat er stockfoto's worden gebruikt. Vanuit mijn ervaring durf

ik et zekerheid te zeggen dat de filefoto, de foto van de snelheidsmeter, de foto van de politie en die van het fietspad stockfoto's zijn. De afbeelding hieronder is het artikel over de rechtszaak over een dodelijke schietpartij in Rosmalen. Daarin is te zien dat ook hyperlinks inmiddels gemeengoed zijn.

DEN BOSCH/ROSMALEN - Heeft het Openbaar Ministerie voldoende bewijs om een 24-jarige Rosmalenaar te laten veroordelen voor het doodschieten van zijn oom Martie Heesbeen (49). Daarover kan op maandag 31 oktober meer bekend zijn als de man terecht staat in Den Bosch.

Bekijk ook...

- > Verdachte moord Heesbeen in Rosmalen komt vrij
- > Twee tips rond dodelijke schietpartij in Rosmalen
- > Versoepeling aanpak verdachte van fatale schietpartij in Rosmalen
- > Man uit Rosmalen staat in Den Bosch terecht voor doodschieten Martie Heesbeen
- > Verdachte van dodelijke schietpartij Rosmalen wil geen psychologisch onderzoek
- > Mogelijk nieuw licht op moordzaak Heesbeen in Rosmalen
- > Neef staat snel terecht voor doden Martie Heesbeen in Rosmalen

Martie Heesbeen werd op 2 december 2014

doodgeschoten in de Rosmalense Van Oldenbarneveltlaan, waar hij wandelde met zijn hond, die ook werd gedood. De politie kreeg al snel te maken met mensen die verklaarden dat een neef de dader zou zijn. Met zijn oom was hij enige tijd werkzaam bij het Bossche distributiebedrijf Didden.

De neef werd op 9 februari 2015 gearresteerd. Dat gebeurde zes dagen nadat een getuige begon te praten. De getuige zei tijdens de moord op ongeveer 100 meter afstand op een bankje schoten te hebben gehoord. Even later zou hij de verdachte hebben zien wegrijden op een scooter. Hoewel het donker was en hij een helm met vizier droeg, zou hij zijn oude buurjongen hebben herkend.

Jan-Hein Kuijpers, advocaat van de verdachte, zei tijdens een rechtszaak midden november vorig jaar dat het bewijs 'erg mager is'. De rechter liet de verdachte naar huis gaan vanwege diens 'persoonlijke belangen'. De rechter vond het ook van belang dat pas anderhalve maand later meer bekend zou zijn over onderzoek dat het Nederlands Forensisch

Instituut verrichtte naar het gebruikte wapen. Afsproken is dat de verdachte op 31 oktober aanwezig is tijdens de rechtszaak

Toch is de onderliggende gedachte nog steeds van kracht. Zo zijn veel afbeeldingen bij artikelen stockfoto's en worden hyperlinks vaak gebruikt om te verwijzen naar ander eigen werk, in plaats van naar mogelijke nuttige informatiebronnen voor de lezer. Maar in het bijzonder gaat de opmerking van een online reproductie nog steeds op.

Desgevraagd schatten Nancy de Goey, chef online BD, en Andre Trompers, chef online BN, hoeveel eigen werk zij op de site hebben en hoeveel voortkomt vanuit de krant. De Goey houdt het op 50-50, maar Andre gaat nog net iets verder en zegt dat 60 procent van de online artikelen afkomstig zijn uit krantenverhalen. Deze worden verder in dit onderzoek 'flits' genoemd, aangezien dat de intern gehanteerde benaming is voor een

uittreksel van een krantenartikel dat online wordt gezet.

Van de eigen productie zeggen beide chefs dat het veelal politieberichten en ongevallenberichten zijn die online verwerkt worden. Diepgravende eigen producties naar grote onderwerpen zitten er niet bij. De Goey zegt daarover: “Wij zijn nog veel te veel een verwerkingsredactie. We komen niet toe aan eigen productie, zelf navragen of zoeken naar de meerwaarde online.” Ook Trompers benadrukt dat er keuzes gemaakt moeten worden bij het online werk. “Ik kies er liever voor om vijf artikelen goed neer te zetten dan dat ik twaalf artikelen gewoon op de site zet. Die twaalf lokken minder lezers dan die vijf goede.”

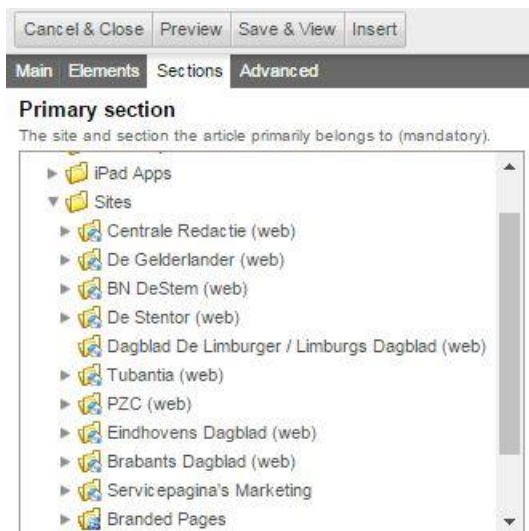
2.3 Waarom zou je de onlineredacties samenvoegen?

Het achterliggende probleem voor dat wat De Goey en Trompers aankaarten, is het gebrek aan mankracht. De redacties zitten alle drie, aldus De Goey, aan de “krappe kant om zelf producties te maken. Volgens mij zijn we allemaal bezig met het nieuws volgen, bijhouden en verwerken, maar tijd voor eigen werk is er niet door de omstandigheden.”

Natuurlijk zijn problemen in de bezetting op een redactie op te lossen door meer geld te investeren en daarmee meer mensen aan te nemen, maar deze keuze krijgt niet de voorkeur in medialand. Daarom zou gezocht moeten worden naar een financieel haalbare constructie die meer oplevert met hetzelfde aantal mensen. Binnen Brabant is daar ruimte voor, zo lijkt het.

Het ED, BN en BD hebben allemaal hun eigen verspreidingsgebied voor de krant. Online werkt die verdeling grofweg hetzelfde, maar door het gebruik van hetzelfde websitesysteem, Polopoly, is het mogelijk om elkaars werk over te nemen.

Een korte technische uitleg voor dit overnemen van artikelen: Een artikel voor de website wordt in een standaardvorm gegoten, daarna worden er tags aan gehangen waardoor het makkelijk te vinden is op de website en vervolgens wordt het onder een sectie van de website gehangen. Die secties zijn bijvoorbeeld Binnenland, Buitenland en Sport, maar ook de verschillende regio's. Het 'weghangen' aan een sectie wordt gedaan door een menu waarin de sectie kan worden aangeklikt. Door het gebruik van een systeem voor de websites van alle Wegenertitels, is het met een enkele klik mogelijk om een verhaal van BN door te plaatsen op de site van ED of BD. Hieronder is het scherm te zien waarin de artikelen aan een specifieke website worden gehangen. Daarbij is te zien dat BN DeStem, Eindhovens Dagblad en het Brabants Dagblad allemaal in hetzelfde rijtje staan.

Hierdoor kunnen de websites nieuws uit de 'grijze gebieden' meenemen als verrijking voor de site. Een goed voorbeeld van zo'n grijs gebied is de gemeente Gilze en Rijen. In Rijen wordt BN DeStem het meest gelezen en dus bedient bndestem.nl dat dorp, maar Gilze ligt meer in Brabants Dagblad-gebied en dus bedient BD.nl het andere dorp. Tussen BD en ED is er sprake van grijs gebied rond Sint-Oedenrode. Tussen BN en ED is hier geen sprake van doordat diens kranten gebieden niet met elkaar verbonden zijn. Het BD ligt daartussen.

Het overnemen van artikelen is eenvoudig, maar toch een tijdrovend proces, want de redacteurs moeten gedurende de dag elkaars websites in de gaten houden om te zien of er nieuws bij zit dat ze willen meenemen. Hier lijkt een mogelijkheid te zitten om de hoeveelheid werk te verminderen.

Een andere mogelijkheid lijkt hem te zitten in de verhalen die gepubliceerd worden via LocalFocus. De Persgroep is aangesloten op LocalFocus en alle titels van de Persgroep krijgen dagelijks verhalen gebaseerd op cijfers aangeleverd. Deze cijfers worden door iedere losse redactie verwerkt. Dat betekent dat Brabantbrede thema's op drie verschillende redacties door drie verschillende mensen worden opgepakt. Als een iemand dat voor de drie Brabantse titels zou doen, bespaart dat wederom werk.

Er lijkt dus een basis te zijn waarmee werk uit handen genomen kan worden door samenwerken of samenvoegen van de redacties.

2.4 Hoe verloopt zo'n samenvoeging en wat zijn de gevolgen?

Dat er een basis is, betekent niet dat het samenvoegen daadwerkelijk wat oplevert. Daarvoor zal men onderzoek moeten doen naar de voor en nadelen van een samenvoeging en de risico's daar goed van moeten inschatten. Gelukkig is er een voorbeeld voor handen waar de Persgroep uit kan putten voor Brabant. Per 1 juli 2015 zijn namelijk de sportredacties en hun onlinegedeelte van de drie Brabantse

Wegenertitels samengevoegd tot het cluster Sportzuid. Pim Dijkers, de plaatvervangende chef van deze sportredactie, schetst in de volgende hoofdstukken hoe deze samenvoeging verlopen is, wat de voor- en nadelen waren.

2.4.1 Hoe is de samenvoeging ontstaan en hoe is deze verlopen?

Dijkers: “Het eerste plan is van twee jaar geleden. Het zat er aan te komen dat er weer bezuinigd moest worden. Uiteindelijk komt het daar op neer. Het is een kostenverhaal. Waar kunnen we winst boeken? Dan ga je kijken en weet je dat je tijdens grote sportevenementen op verschillende redacties hetzelfde werk zit te doen. Je maakt je eigen pagina's en bepaalt zelf wat je wel en niet oppakt en in de krant zet. We zijn allemaal hetzelfde bedrijf en dan is dat natuurlijk heel erg raar. In grote lijnen doen we dezelfde dingen. Als je erover nadenkt, kom je al snel tot de conclusie dat die situatie niet houdbaar is en we veel meer moeten gaan samenwerken.

“We hebben al een aantal grote evenementen zoals Olympische Spelen en het WK voetbal van 2014 samen opgepakt in Nijmegen. Daar hebben we een zomer lang een sportredactie gevormd met mensen van alle losse redacties. We konden daar gewoon de beste mensen neer zetten. De beste eindredacteuren, de meest flexibele medewerkers. Dat werkte goed en had veel voordelen.

Door de overname van de Persgroep is alles in een stroomversnelling geraakt. Zij ging op zoek naar plekken om winst te behalen en kwamen al snel uit op de sportredacties. Wij zaten tot twee jaar geleden met 27 fte, geloof ik. Nu is dat nog zestien; vijftien redacteuren en een chef. Dat was een flinke bezuinigingsmaatregel.

Op 1 juli 2015 is de samenvoeging een feit geworden. Toen was het ook zo dat we op een maandag voor het eerst bij elkaar kwamen en elkaar een hand moesten geven. Sommige kenden elkaar wel, maar niet iedereen. Een dag later zou wel gewoon weer de krant uitkomen, dus hoe begin je? Hoe gaan we dat doen? Die eerste week zijn we gewoon begonnen, maar er was niks. Geen werkwijze of afspraken. Wij kwamen hier gewoon cold turkey op de redactie.”

Dijkers vertelt over zijn ervaringen vanuit de Brabantse kranten, maar ook bij de centrale nieuwsredactie in Rotterdam veranderde van alles. Die redactie is verantwoordelijk voor het aanleveren van landelijk nieuws aan de regionale kranten. In het geval van sport werkt het nu zo dat al het landelijke nieuws door die centrale redactie wordt geschreven. Zij leveren ook dagelijks vier pagina's voor in de krant aan. Op de Sportzuidredactie in Tilburg wordt daar naar gekeken en in overleg met die centrale redactie besloten welke artikelen ze wel en niet over willen nemen. Dat alles is ook op 1 juli 2015 in werking getreden.

Om de vertaalslag meteen te maken naar de websites van de Wegenertitels; daar werkt dit hetzelfde. Alles wat op die sites staat onder bijvoorbeeld de noemers Binnenland, Buitenland, Opmerkelijk is allemaal afkomstig vanuit de centrale redactie. Zowel

Sportzuid als de Wegenerkranten en websites houden zich bezig met het regionale nieuws op verschillende vlakken.

2.4.2 Nadelen; techniek, werkwijze, Rotterdamse invloed, bezetting, kennis over gebied, eindredactie

De samenvoeging van de drie redacties voor sport in het zuiden bracht naast onduidelijkheden over het systeem ook problemen met zich mee.

“**Technisch** liep het niet altijd perfect. BD werkt bijvoorbeeld met ICTV, een systeem waarmee verhalen van correspondenten aangeleverd kunnen worden, maar redacteuren van ED kunnen daar niet in. Dus verhalen werden aangeleverd, maar waren alleen te gebruiken als een eindredacteur dienst had die van BD of BN afkomstig is en de verhalen uit dat systeem kon halen. Dat soort zaken zijn nu grotendeels opgelost. BD was bijvoorbeeld ook de enige van de drie titels die voor sport ook zelf in het onlinesysteem, polopoly, kon. Dus tijdens weekenddiensten hebben we het ook weleens gehad dat er niemand zat die zelf iets online kon zetten en dan moesten we hulp inschakelen van de onlineredacties. Dat zijn de kinderziektes die je tegenkomt en altijd wel weet op te lossen door een combinatie van mensen, maar soms gaat dat nog mis. We moesten gewoon een compleet nieuwe werkwijze bedenken. Dat hebben sommige mensen ook gemerkt en dat vinden ze moeilijk. Sommige collega’s vinden de nieuwe krant ook niet beter. Die hebben kritiek op het stempel dat de redactie uit **Rotterdam** drukt. Vroeger maakten wij allemaal een krant en nu maken we onderdelen van een krant. Wij maken een cocktail van ons werk en van Rotterdams werk.”

“We zijn in principe verplicht dat we twee van de vier pagina’s in stand houden. Voor BN DeStem is dat makkelijk, want zoals ik al zei, daar hebben ze minder topsport. Dus kunnen de landelijke verhalen daar makkelijk mee. Voor BD komen we er ook nog wel uit, maar voor het ED is het dagelijks ingewikkeld. De centrale redactie zit in Rotterdam en heeft daarom meer met bijvoorbeeld Feyenoord. Maar in Eindhoven kunnen wij het niet maken om het sportgedeelte te openen met een groot verhaal over Feyenoord en pas later PSV te melden. Dat is iets dat we vaak moeten aanpassen.”

Sportzuid richt zich na de samenvoeging alleen nog maar op regiosport. Volgens Dikkers kan dat ook niet meer anders, want door het vertrek van elf fte is het **personeel** niet beschikbaar om zelf een volledige sportkrant te maken. De hulp vanuit centrale redactie van de Persgroep in Rotterdam is een noodzakelijkheid geworden.

De sportredactie werd ook geconfronteerd met een **gebrek van kennis over het hele gebied**. Door de samenvoeging zijn mensen die alleen bezig waren met sportnieuws in West-Brabant, nu ook verantwoordelijk voor clubs uit Noordoost of Zuidoost-Brabant. Zo is een verslaggever van BN DeStem nu verantwoordelijk voor verhalen over FC Den Bosch en Basketbalclub Shooters uit Den Bosch, beide clubs buiten zijn kennisgebied.

“Wij houden alles met sport bij en in de gaten. Interessegebied is vrij groot. Als je een nieuwe club moet doen, is dat in het begin lastig, maar wanneer jij daar iedere week

komt en bent en mensen spreekt, dan kennen ze je in korte tijd en weten ze je te vinden. Binnen zo'n club heb je al snel je eigen netwerkje. Dat is qua sport bij clubs wel makkelijk.

Bij breedtesport is dat al wel weer lastiger. Dan moet je echt gevoed worden vanuit de clubs en dat gebeurt niet zo snel als je er niet zelf vaak kunt zijn. Je kent misschien iemand bij handbal in Boekel, maar je hebt die contacten niet in Teteringen. Daar hoor je niks van. Je hebt dan gewoon minder feeling met een bepaald gebied, waardoor je minder voeding krijgt.

Wat ook lastiger is, is de **eindredactie**. We hebben eindredacteuren die ook alleen voor één bepaalde titel hebben gewerkt. Die moeten nu voor een groter gebied werken. Een schoolvoorbeeld van hoe dat mis kan gaan is van een paar weken geleden. Iemand had een interview afgenomen met Hans Smulders van NAC. Die had gezegd in het interview dat NAC weer meer NOAD moest worden. Je moest als lezer wel echt weten wat dat betekende dan, namelijk Nooit Opgeven Altijd Doorzetten. Een eindredacteur heeft daar de betekenis achter gezet, maar dan wel die van een sportclub uit Tilburg, Niet Ophouden Altijd Doorspelen. Die heeft daar niet aan getwijfeld, maar drie van de vier woorden zijn wel verkeerd uitgeschreven. De verslaggever kreeg via social media flink om zijn oren, terwijl hij daar niks aan kan doen. Maar het is ook niet uit te leggen aan het publiek. We hebben ook getwijfeld over rectificeren, maar dan moet je de hele gang van zaken toelichten en dat begrijpen mensen toch niet. Als je twijfelt bel je altijd, maar de eindredacteur heeft niet getwijfeld. Misschien had de redacteur het er gewoon bij moeten zetten. Dit is wel een reden dat er af en toe iets mis kan gaan, omdat je de kennis gewoon mist. “

Daarom hebben we ook een sterke verdeling in wat mensen doen voor sport. We hebben gewoon mensen die goed zijn in eindredactie en die laten we dat dan ook zoveel mogelijk doen. Zowel op vrijdag als op zondag regelen we altijd dat de eindredactie diensten zijn gevuld door drie mensen, ieder uit een ander gebied, om ervoor te zorgen dat alles kennis om één tafel zit. Je kunt niet van iemand verwachten dat iemand binnen één jaar alles van het hele gebied weet.”

2.4.3 Voordelen: Kwaliteit, vervagen van grenzen, kennis en contacten

Toch heeft de samenvoeging ook voordelen opgeleverd. “Die zijn er zeker. Financiële voordelen zijn te beperkt voor deze operatie. Onze krant is in het geheel gewoon beter, meer in balans. We hebben nu ook echt de mooie topsport verhalen. Wij hadden vroeger geen interviews met Van Persie bijvoorbeeld. Wij hadden die lijntjes niet dus ook die verhalen niet. Nu krijgen we dat soort mooie stukken vanuit Rotterdam aangeleverd. We hebben nu columns van Sjoerd Mossou in de krant of verhalen van Thijs Zonneveld vanuit Rio afgelopen maand. Ajax staat nu fatsoenlijk in de krant. Wij deden wel verslag van de wedstrijd, maar nu hebben we ook interviews met spelers en de trainer. We deden dat er een beetje bij. Feyenoord hebben we beter in de krant, maar bijvoorbeeld ook Max Verstappen hebben we nu veel meer en goede verhalen over. De vormgeving is

wat spannender. Dus qua topsport zijn we er vele malen op vooruit gegaan. Dat staat buiten kijf.

Je gaat creatiever met de mogelijkheden om. Zaken worden overzichtelijker omdat je met minder mensen zit. Je kan onderwerpen Brabantbreed beter uitzetten. Vroeger lag voor sportnieuws uit de regio een harde grens voor het BD bijvoorbeeld bij Werkendam of bij Waspik. Dat is nog ons gebied, maar Raamsdonkveer, klein stukje verderop, valt daarbuiten. Terwijl mensen uit dat soort plaatsen veel bij elkaar komen kijken of bij elkaars verenigingen zitten. Dat is dus vrij onlogisch. Als je kijkt naar het amateurvoetbal, dan hield de verslaggeving echt op bij onze gebiedsgrens, terwijl sommige clubs in competities zitten die verder in een ander gebied worden gespeeld. Je moet daar strikt in zijn, anders blijf je de grens opschuiven tot je aan Zeeland of Limburg zit. Nu is het makkelijker om iets mee te pakken uit die andere competities omdat we zelf de lijnen uitzetten.

Ook met het groepje waarmee we hier zitten zijn we erop vooruit gegaan. We kunnen veel makkelijker samenwerken omdat we kennis kunnen bundelen in Brabant. De kennis van verschillende zaken of gebieden zit nu makkelijker aan één tafel. De grijze gebieden zijn wat dat betreft een beetje vervaagd. Vroeger hadden we over ontwikkeling in de voetbalwereld de reacties van Willem II. Nu hebben we ook NAC en PSV erbij. Dat maakt je verhaal sterker en rijker. Een breder verhaal waardoor de basis beter is.”

Ook bij praktische zaken werkt het bundelen van kennis. “We hadden een interview met een speler van FC Eindhoven en dat is een Braziliaan. Bij BD werkt toevallig iemand die Portugees spreekt. Die gaat mee als tolk. Anders moet je een beetje in hakkie-takkie Engels een interview houden. Nu blijft het een vertaling, maar die speler kan zich veel beter uiten dan dat hij zelf al moet vertalen naar het Engels.”

Hoofdstuk 3 Hoe denken de betrokken chefs over samenvoeging en samenwerking?

De hieronder gegeven antwoorden zijn alleen van de chefs van het Brabants Dagblad en BN DeStem. De chef online van het Eindhovens Dagblad was met vakantie en dus niet bereikbaar, daarnaast liet de hoofdredacteur weten dat vanwege intern spelende zaken hij niet wilde ingaan op vragen over het samenvoegen van redacties.

*Hieronder komen enkele vragen aan bod. De antwoorden van De Goey en Trompers over verschillende onderwerpen worden aangegeven met een (G) voor **De Goey** en een (T) voor **Trompers**.*

3.1 Mogelijk problemen

Vanuit de ervaringen van Pim Dijkers valt af te lezen dat er nogal wat voor- en nadelen zitten aan het samenvoegen van meerdere redacties. Hij laat vanuit zijn eigen ervaringen ook een licht schijnen op wat de voor en nadelen kunnen zijn voor de onlineredacties. Hij richt zich met name op het Brabants Dagblad omdat hij daar jaren

actief is geweest en omdat hij nog altijd op een redactie van het BD zit, namelijk in Tilburg.

Dijkers: “We zien onszelf als voorbeeld en dus hebben wij het er zo ook weleens over voor andere redacties. Ook over online. Ik denk dat wij op het online vlak een paar zaken best een stuk beter zouden kunnen doen als de redacties betere samenwerkten of samengingen. Bijvoorbeeld dat een redactielid van online bij de kranten aanschuift om mee te kijken wat er online mee te doen is. Bij mij is het beeld nog heel sterk dat de onlineredactie een **verwerkingsblok** is. Persberichten naar artikel of krantenverhaal naar artikel, maar zelf iets uitdiepen of uitzoeken lijkt niet te gebeuren tot nu toe. Het is een soort korte online versie van de krant met politieberichten erbij. Dat is wat aangedikt, maar grofweg lijkt het zo. Met meer **mankracht** zou dat natuurlijk wel beter kunnen en het kan ook met een betere samenwerking tussen de losse redacteuren in verschillende plaatsen.”

“Het is ook iets raars dat er gewerkt wordt van 07.00 tot 00.00 uur. Het heet intern de 24/7 redactie maar het zou beter de 18/6 redactie kunnen heten als je kijkt wanneer en hoe lang er gewerkt wordt. Dat is niet vervelend bedoeld, want daar heeft Nancy de Goey de **mensen** niet voor, maar daardoor wordt je soms wel geklopt door Omroep Brabant waar het wél lijkt alsof er altijd iemand zit.” Zowel doordeweeks als in het weekend zijn op de onlineredactie van BD mensen aan het werk van 07.00 uur tot en met 00.00 uur. Doordeweeks is dat met een wisselende bezetting van een persoon minimaal tot maximaal drie mensen. In het weekend is dat stevast met twee mensen voor heel de dag.

“Het lijkt alsof bij BD de onlineredactie een erbij-thing is in plaats van een volwaardig onderdeel. Het uitbreiden van de presentatie lijkt me heel belangrijk. Bij het AD bijvoorbeeld, staat de site los van de krant. Zij pakken zelf uit alle beschikbare kopij wat ze willen hebben en verder doen zij hun eigen ding. Zij zijn niet **verplicht** om onderwerpen mee te nemen. Dat is bij BD gevoelsmatig anders. In het weekend bijvoorbeeld zie ik al die flitsen online over braderieën en feesten en dan keurig netjes vermeld hoeveel mensen er waren en wie er optraden of zoiets. Ik denk dan altijd, is er niks spannends gebeurd? Wie doe je een plezier met dit soort verhalen? Dit is niet leuk om te lezen. Dat zijn in ieder geval geen verhalen voor de voorpagina. Die **regioflitsen** zijn vaak geen verrijking voor de site. Nu is het de gedachte dat alles wat in de krant staat, ook op de site moet, maar je kunt je afvragen of je niet veel beter de zaken eruit moet pikken die online goed werken, die extra aandikken en goed wegzetten.”

3.2 Samenwerken

Voor gekeken kan worden naar eventuele samenvoeging van de onlineredacties, moet eerst bekeken worden hoe nu wordt samengewerkt door redacteuren en chefs. Is er bijvoorbeeld veel **overleg** tussen deze partijen?

(G) “Alle chefs online van de Persgroep hebben een paar keer per jaar overleg. Zo waren we eerder dit jaar bij de PZC op bezoek om een aantal zaken te bespreken. Een Brabants overleg is er niet zozeer. Dat is ook iets dat me verbaasde toen ik meer dan anderhalf jaar geleden begon.”

(T) “We hebben geen structureel fysiek overleg tussen de Brabantse chefs online, maar onze redacteurs hebben wel veel contact via digitale kanalen.

Die digitale kanalen die onderling gebruikt worden zijn bijvoorbeeld e-mail om elkaar te tippen, maar sinds begin 2016 maakt de Persgroep gebruik van Slack. Dit is een online messengersysteem waarin groepen zijn gevormd voor alle verschillende redacties binnen de Persgroep. Daarin kunnen redacteurs zich aanmelden bij verschillende groepen en elkaar tippen.

Overleg tussen drie redacties die gedeeltelijk in dezelfde vijver vissen, lijkt dus logisch, maar is dat niet. De Goey geeft aan het wel te zien zitten om **vaker** te overleggen en plannen te maken, terwijl Trompers daar **afhoudend** in is.

(G) “Iedereen houdt zijn eigen toko bij. Dus als we dingen willen bespreken, is dat meteen met heel Nederland en niet alleen in Brabants verband. Dat mis ik wel.”

(T) “Of ik meer zou willen overleggen? Dat valt nu lastig in te schatten, maar alles valt te proberen. Je kunt dan altijd nagaan of het wat oplevert.”

Naast samenwerking op het niveau van de chefs, kan er natuurlijk ook samengewerkt worden tussen de **redacties**. Ook daarover zijn de meningen verdeeld of dat wel of niet goed gaat nu.

(G) “Er is geen samenwerking, er is wel behulpzaamheid in het elkaar tippen op onderwerpen die voorbij komen. Dat noem ik niet samenwerken, want mijn redactie moet zelf nog wel het werk oppakken en doen. Ik merk bij BN dat een heel aantal collega's veel tippen, bij ED merk ik dat nog wat minder.”

(T) “We hebben veel direct contact via open communicatiekanalen zoals slack. Daarnaast als wij iets zien op de site van BD dat voor ons ook relevant is, dan nemen we het over en vice versa. Projecten die wij samen oppakken, dat gebeurt nog niet enorm veel.”

Samenwerking op bestuurlijk niveau gebeurt nauwelijks en op de werkvloer is het ook meer een tip-systeem dan dat redacteurs uit verschillende gebieden elkaar een hand toesteken. **Zouden de chefs we meer samen willen werken?**

(G) “Eerder dit jaar hebben Andre en ik ook al contact gehad over het eens samen gaan zitten om te praten over de toekomst. Dat had ook als doel om eens te kijken hoe wij meer kunnen samenwerken. Want als ik kijk naar LocalFocus en cijfers, dan maken zij het netjes voor West-Brabant en wij voor Noordoost-Brabant en ED voor Zuidoost-Brabant. Wij plakken er nog een stukje Gelderland aan, maar verder zitten drie mensen

op drie redacties hetzelfde kunstje uit te voeren. Dat soort dingen kunnen we makkelijker voor drie redacties laten wegzetten door een persoon.”

(T) “Wat vinden we online leuk om te lezen? Dan zijn het vaak dingen die dichtbij zijn en als het verder weg is dan niet. Als wij iets op andere sites zien en het is interessant dan is het wel zo handig om het mee te pakken. Maar als je echt gaat zeggen dat je gaat samenwerken, ja, ik weet niet of het echt meer oplevert, qua bereik op je ene titel.”

“Kijk als je kijkt naar het gemeentenuws Tilburg, dan denk ik: ‘boeiend’. Maar als je in Breda woont, dan zeg je dat ook al over Bergen op Zoom. Je vindt interessant dat wat echt bij je in de buurt zit, of je vindt interessant wat spraakmakend, schokkend of funny is en dan maakt het niet zoveel uit waar het is. “

“Als er een Primark in Tilburg komt, dan zeg ik ja, dat is leuk. Mensen uit Breda trekken wel die kant op voor een dagje shoppen of iets dergelijks. Maar gemeentenuws, mwoah. Dan wordt het al minder. Heel veel samenwerken klinkt heel leuk, maar of het in de praktijk wat oplevert in de zin van bereik online, dat betwijfel ik.”

Volgens Trompers valt er misschien wel meer te halen uit LocalFocus verhalen ‘al is dat vaak iets waar je meer regionaal op inzoomt’.

3.3 Samenvoegen

Beide chefs zijn sceptisch over het mogelijk samenvoegen van de onlineredacties. Zij zien bijvoorbeeld een probleem in de bezetting van de redacties, wat Dijkers ook al aanhaalde als een mogelijk probleem en iets wat hijzelf ervaren heeft.

(G) “Als je mij zou bevragen over de problemen in een andere regio, zou ik je er niks over kunnen zeggen. Ik ben veel op Den Bosch gericht, maar krijg al minder mee over Tilburg. De bezetting is binnen mijn eigen clubje vaak al lastig, dus als je een groter gebied hebt, wordt dat nog veel erger, verwacht ik.”

“Een uitdaging wordt dan ook om het gevoel te houden met je lezers, je collega’s in de regio en de onderwerpen die spelen. Hoe verder weg je zit, hoe moeilijker dat is, maar je blijft een regionale krant die het best scoort met regionieuws.”

(T) “Je moet heel goed nadenken over bezetting. Je moet dagelijks een goede mix hebben. Niet alleen Tilburgers bijvoorbeeld, want dat werkt niet. Het is ook lastiger, als je mij in een keer wegzet voor Eindhoven. Ik ken daar alle gemeentes niet. Hoe lokaler het is, hoe makkelijker een redacteur het hier kan oppakken. Je volgt je eigen gebied beter.”

“Zo heb je allemaal je eigen gebied. Als je dat onder één noemer plaats, dan is dat een behoorlijk gebied om in de gaten te houden. Een verhaal uit Roermond pakt ED wel op. Maar als het op dezelfde plek staat als waar nieuws over Roosendaal staat, dan werkt het niet.”

Hoofdstuk 4 Conclusies en adviezen

Eerder in dit onderzoek wordt duidelijk gemaakt dat het mogelijk samenvoegen van de onlineredacties misschien dichterbij is dat de betrokkenen denken. John van den Oetelaar geeft namelijk aan niks over het samenvoegen te willen zeggen, omdat dit soort zaken intern aan de orde zijn en niet naar buiten worden gebracht. De Persgroep denkt na over een onlineredactie voor het zuiden naar het model dat momenteel in Rotterdam wordt gehanteerd door de onlineredactie van het Algemeen Dagblad.

Hoewel de Persgroep er misschien klaar voor is, lijkt daar bij de chefs geen sprake van. Om de woorden van De Goey te gebruiken, is er geen samenwerking maar behulpzaamheid naar elkaar. Op geen enkel vlak lijkt er samen aan onderwerpen te worden gewerkt. Het komt niet verder dan verhalen van elkaars site meenemen. Dat gebeurt bij meerdere online media. NU.nl neemt wel eens wat over van de NOS en andersom, of kranten plukken wat van elkaar met vermelding van de bron. Van binnen en van buiten lijkt het alsof BN DeStem en het Brabants Dagblad helemaal niet al jarenlang in hetzelfde systeem werken en zusterbedrijven zijn.

Persoonlijk zou ik de Persgroep adviseren eerst eens met de chefs te gaan praten. Het lijkt er namelijk op dat in een samenwerking mogelijk nog veel winst te boeken valt, voor gekeken kan worden naar het op een hoop gooien van de drie redacties. Om De Goey nogmaals aan te halen: "Ik denk dat we eerst met elkaar een lijst met plussen en minnen moeten maken en dan pas een stap kunnen zetten naar samenwerken of samenvoegen. Dat gaat dan niet alleen om het journalistieke aspect, maar ook om de financiële kant."

Met dat laatste raakt De Goey een onderwerp dat slechts zijdelings behandeld is in dit onderzoek. Dikkers geeft aan dat het altijd om een kostenverhaal gaat en dat zal het ook zijn als De Persgroep inzet op samenvoeging. Aan de andere kant geven beide chefs aan dat zij aan hun limiet zitten van wat zij kunnen doen. Het bezuinigen door het weghalen van personeel zal mogelijk samen gaan met het laten gaan van personeel. Op dat moment moeten de redacties wel anders gaan werken en bedenken waar winst valt te halen, alleen komen zij dan voor dezelfde problemen te staan als de sportredactie; ze kennen elkaar niet echt, werken niet samen, kennis zit verspreid en de website is nu voor een groot deel een reproductie van de kranten.

Om terug te komen op de onderzoeksvraag, is het moeilijk om aan te geven of het samenvoegen de kwaliteit van de websites zal vergroten? De reden dat dit moeilijk te bepalen is, is omdat er nog geen sprake is van samenwerking, laat staan samengaan. Het zijn drie losse redacties die onderling wel communiceren, maar niet samen aan onderwerpen werken die voor alle drie relevant zijn.

Wat de kwaliteit misschien al wel kan verbeteren is het beter samenwerken, het oppakken van provinciale onderwerpen, maar ook het intern anders gaan werken met de website. Dikkers wijst er op dat de redacties teveel op een verwerkingsblok lijkt in

plaats van een redactie en Trompers en De Goey onderstrepen dat. Misschien moet de kwantiteit wel omlaag om juist de kwaliteit te verhogen.

Voor mogelijke vervolgonderzoeken zou dat een startpunt kunnen zijn. Misschien dat de redacties selectiever moeten worden en de kranten enigszins los moeten laten om zichzelf te profileren. Een ander mogelijk vervolgonderzoek is er een naar de financiële kant. Levert het wat op om de redacties samen te zetten, zonder mensen te laten gaan, of is er alleen winst te behalen in het inkrimpen van de redacties?

Ik als medewerker van de onlineredactie van het Brabants Dagblad ben benieuwd wat de toekomst gaat brengen. Toen ik begon aan het onderzoek dacht ik dat ik aan de slag ging met iets dat in de komende jaren misschien een thema zou worden. Het blijkt echter iets te zijn waar de Persgroep al actief mee bezig is. Een ding is zeker, de ontwikkeling in de onlinewereld staan nooit stil, ook niet op de redacties van krantenbedrijven.

Hoofdstuk 5 Bronnenlijst

Barnhurst, Kevin (2002) *News Geography & Monopoly: the form of reports on US newspaper internet sites*. Geraadpleegd op 25 oktober 2016, gedownload van <http://kgbcomm.people.uic.edu/longnews/pdf/8kbwebjs.pdf>

Blodget, Henry. (2013) *Journalism has entered a golden age*. Geraadpleegd op 25 oktober 2016, van <http://www.businessinsider.com/a-golden-age-for-journalism-2013-8?international=true&r=US&IR=T>

Brouwers, Bart (2016) *Na de deadline*. Geraadpleegd op 25 oktober 2016, van <http://nadedeadline.blogspot.nl/>

Brouwers, Bart. (2016) *Weg met 'digital first'! En weg met internetjournalistiek*. Geraadpleegd op 25 oktober 2016, van <http://www.denieuwereporter.nl/2016/06/weg-met-digital-first-en-weg-met-internetjournalistiek/>